INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

rtm. Leon Wojciech Ciszak

rtm. Leon Wojciech Ciszak

ps. Cyryl

30.03.1910 – 31.05.1962

Źródło zdjęcia: Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie

Autor tekstu: Renata Wełniak, kustosz Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie

Leon Ciszak urodził się 30 marca w Czaczu w pow. kościańskim, w rodzinie Apolinarego i Marii z domu Owczarczak. W 1930 r. uzyskał maturę w Państwowym Gimnazjum Neoklasycznym im. św. Stanisława Kostki w Kościanie. Zaraz po maturze odbył Kurs Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu. Następnie podjął studia na Wydziale Prawno-Ekonomicznym UP. Ciszak szybko awansował, w 1938 r. zdał egzamin sędziowski. W 1931 r. przeszedł przeszkolenie wojskowe, po czym w stopniu plut. pchor. został skierowany do 26. pułku w Baranowiczach. Pierwszy stopień oficerski ppor. otrzymał w 1934 r. z przydziałem do 17. Pułku Ułanów Wielkopolskich.

W czasie kampanii wrześniowej dowodził patrolem konnym 55. pp. Mianowany do stopnia rtm., uczestniczył w bitwie nad Bzurą, po czym ranny trafił do niemieckiego szpitala polowego. Następnie osadzony został w obozie jenieckim w Biedrusku, skąd został zwolniony i wrócił do Kościana w październiku 1939 r.

Po powrocie nawiązał kontakt z żołnierzami kościańskiej konspiracji. Do ZWZ zaprzysiągł go w 1940 r. por. Jerzy Handke. Mianowano go komendantem Obwodu Kościan (pseudonim „Cyryl”). Jego zasługą było rozbudowanie organizacji o 5 nowych placówek oraz powiększenie sztabu Obwodu. Szefem placówek byli: Kościan – por. Franciszek Bawor z Gryżyny, Krzywiń – ppor. Stanisław Ciemnoczołowski, Śmigiel – ppor. Wawrzyn Judek, Czempiń – sierż. Jan Skrzypczak, Wielichowo – podchor. Kazimierz Zawieja. Działalność AK na tamtejszym terenie sprowadzała się do zorganizowania sprawnie działającej sieci wywiadu wojskowego i gospodarczego. Pod kierunkiem Leona Ciszaka opracowano plan operacyjny obwodu oraz plan OSZ. Utworzył pluton WSOP. Był organizatorem pomocy materialnej dla ukrywających się Polaków, zwłaszcza działaczy konspiracyjnych. W obwodzie zorganizował dla żołnierzy szkolenia strzeleckie.

Aresztowany został 27 czerwca 1944 r. w związku z dekonspiracją IR Leszno. Początkowo osadzono go w siedzibie gestapo w byłym w Domu Żołnierza, skąd trafił do Żabikowa. Na stan obozu został wprowadzony w dniu 28 czerwca 1944 r., otrzymując na liście obozowej nr 17 015. Był wielokrotnie

przesłuchiwany w siedzibie gestapo w Poznaniu. Na mocy wyroku Policyjnego Sądu Doraźnego skazano go na bezterminowy pobyt w obozie koncentracyjnym. W dniu 17 stycznia 1945 r. został przeniesiony do KL Sachsenhausen, a dalej do KL Dachau. W czasie transportu, korzystając z nalotu zbiegł pod fałszywym nazwiskiem Adalbert Szecki.

Do Kościana powrócił w listopadzie 1946 r. Był członkiem Stronnictwa Demokratycznego oraz wszedł w skład Rady Miasta w Kościanie. Objął posadę sędziego w Sądzie Okręgowym w Lesznie. Po wojnie wielokrotnie był przesłuchiwany i inwigilowany przez Urząd Bezpieczeństwa. Zmarł nagle 31 maja 1962 r.

Projekt powstał we współpracy z oddziałem IPN Poznań oraz Muzeum Martyrologicznym w Żabikowie.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie